

sinoda. Ona bi u granicama općih propisa odlučivala o nastavnom planu, načinu materijalnog osiguranja i svemu onome što bi joj se stavilo u nadležnost.

Uspostava samostalnog đakonata samo za misije, kako neki predlažu, onemogućila bi mnogim dobrima u nemisijskim krajevima da se posvete svetoj službi đakona, a župnike i biskupe lišila velike pomoći za širenje Kraljevstva Kristova. Rekli smo i biskupe, jer bi mnogi đakoni sa visokom nabrazbom mogli raditi u sjemeništima i bogoslovijama kao profesori, prefekti, ekonomski i sl. čime bi se oslobodio stanoviti broj svećenika za vršenje svećeničke službe.

A dosta bi đakona, naravno samo s celibatom, i nastavilo nauke pa postalo svećenicima. Svakako mnogo više nego putem današnjeg odgoja zakašnjelih zvanja, jer bi predloženi vanzavodski način odgoja to omogućio u puno većoj mjeri.

Zar se ne bi na ovaj način donekle riješio i problem svećenika-radnika. Ta đakoni bi se mogli specijalizirati za svaku vrstu posebnog apostolata.

A i eventualni prelazi pojedinih oženjenih pastora, bili bi, uz određene uvjete, puno lakši nego prelazi u svećeničko zvanje.

Sadašnje vrijeme upravo zahtjeva, da se osposobe »poslenici« za širenje Kristovog Kraljevstva fakultativnom uspostavom samostalnog đakonata, jer je »žetva velika, a poslenika malo«.

Molimo dakle Gospodara žetve, da pošalje i ove nove pomoćne poslenike u žetvu svoju! M. M.

BOGORODICE DJEVICE PREČISTI ZARUČNIK

4. Što je sv. Josip bio Isusu

Između Marije i Josipa po Božjoj volji sklopljena je prava ženidba. O tome ne može biti sumnje: i sv. Evandjelje i sv. Crkva to jasno kazuju. Ne kazuju nam potanje, kako je to izvedeno, no možemo i sami sebi predočiti, da je sve išlo prema zakonima i običajima dobrih židovskih vjernika: mali Nazaret nije opazio ništa osobito. Kao i druga siromašna čeljad, Josip i Marija bili su vjereni i vjenčani i u Josipovoj kućici su započeli svoj obiteljski život.

Nego ima nešto drugo, što Nazarećani nisu znali, a to je, da je ova obiteljska životna zajednica bila utemeljena na

obustranoj odluci, da će sveti supružnici i dalje živjeti u djevičanstvu. Nama to kazuje i opet sv. Evanđelje, a to nas uči i sveta Crkva. Članak je naše sv. vjere da je Marija vazda Djevica, prije poroda, u porodu i poslije poroda svoga Sina Isusa. Jednako je sigurno da je i sv. Josip bio djevac i da je u djevičanstvu ustrajao do smrti.

1. Dotle je sve jasno. No pitanje nastaje, kada su se i kako Marija i Josip dogovorili — a dogovor je morao biti na neki način — da će se vjenčati, a ipak i u braku živjeti kao brat i sestra. Sigurno je, da je to učinjeno po nadahnuću Duha Svetoga, a koji je način Bog odabrao da se njegova odluka izvrši, to nam nije poznato. Dolikovalo je da Majka Spasiteljeva bude djevica, dolikovalo se da njezin sveti muž bude djevac, a ujedno je svim kršćanskim vjekovima u njima dat divan uzor i djevičanskog života i bračnog življenja. I odonda milijuni duša gledajući u taj divni uzor, posvećuju Bogu svoje tijelo i dušu u sv. čistoći. Milijuni kršćanskih supružnika u bračnoj vjernosti čuvaju neokaljan svoj roditeljski poziv. I zato će svaki katolički dušobrižnik smatrati jednom od svojih glavnih dužnosti da taj svijetli primjer svete Nazaretske Obitelji što živi preporučuje svojim vjernicima: da se na nj ugledaju, da se Mariji i Josipu pouzdano mole.

A smijem li pokušati da rekonstruiram, služeći se podacima Matejeva i Lukina Evanđelja, povijest nastanka svete Obitelji, ja bih to ovako učinio. No, dakako, koliko se to ne protivi učenju sv. Crkve, koja jedina ima prvu i posljednju riječ u ovakvim pitanjima.

Kad je Marija dorasla za udaju — nekako oko svoje petnaeste godine — njezin otac ili skrbnik se ogledao koga bi joj zaručnika izabrao. Morao je to biti čestit mladić, od potomstva Davidova, od kojega je i Marija bila. A slično su i Josipovi tražili njemu zaručnicu. I složiše se, da Marija pođe za majstora Josipa, sina Jakovljeva, iz Nazareta, a starinom iz Betlema. Izbor se svidio i s jedne i s druge strane, i mladenci se zaručiše. Godinu dana kasnije, po prilici, Josip dovede svoju mladu vjerenicu svojoj kući i priredi skromačan pir, kako i dolikuje siromašnu radniku.

Veliki njemački teolog, papinski prelat i sveučilišni profesor u Münchenu, Mons. M. Schmaus, koji je i odličan i bistar pisac i stilist, što na žalost nije tako čest slučaj kod njemačkih učenjaka, u petom svesku svoje opsežne »Katoličke dogmatike«, koji je sav posvećen »Marijologiji«, pa i nosi taj

naslov (München 1955), posvetio je pitanju Josipove i Marijine ženidbe dosta stranica (117—142). Napose još pitanju, kako se slaže Marijin zavjet djevičanstva (a i Josipov) s njihovim pristankom na vjenčanje (br. 6. 4. paragrafa, kojemu je uz naslov stavio znak u pitnika; str. 117-121). On to pitanje nazivlje »ne malim« (keine geringe Frage), a i odgovor na nj mu je nekako nesiguran. Salva reverentia tanti viri, ja mislim da je mogao sasvim jednostavno odgovoriti: da su Marija i Josip odbijali ženidbu, to bi silno upalo u oči svim Nazarećanima, jer je u odabranom narodu udaja i ženidba bila smatrana dužnošću svakog čestitog mladića i dobre djevojke, zbog želje da se uklope u niz pokoljenja iz kojega će izići Mesija (cfr. isti Schmaus, str. 118). A Sin Božji je htio da ga »smatraju sinom Josipovim« (Luk. 3. 23). Zato je i potakao Josipa i Mariju da se vjenčaju, pouzdavajući se u Božju providnost da će ona sačuvati njihovu tajnu djevičanstva neokaljanu.

2. I ja se usuđujem nastaviti svoju »rekonstrukciju događaja« tvrdeći — ma bilo to i protivno od velikog Schmausa — da se Anđeo Gospodnji malo *poslije* pirovanja, a ne *prije* ukazao Mariji i navijestio joj da je odabrana za Majku obećanog Mesije, makar ona i Josip bili djevičanski supružnici. »Duh Sveti sići će nada te i svemoć Svevišnjega će te osjiniti. Zato će se i ono Sveto (od tebe) rođeno zvati Sin Božji« (Luk. 1, 35). A Marija reče: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj« (Luk. 1, 38). I na te najsavršenije riječi Marijine »Riječ je tijelom postala« (Iv 1, 14), u krilu Djevičinu, u kući Josipovoj...

A upravo »tih dana« (v. Luk 1, 39), slažem se s Pazzanom, spremali su se roditelji Isusovi po svom običaju (v. Luk 2, 41) u Jeruzalem, na vazmenu svetkovinu. Pođoše tamo i obavivši sve što je propisivao zakon, stanu se vraćati natrag u Nazaret. Nešto puta prevalili su zajedno, a onda Marija, s Josipovim znanjem, odijeli se od njega i pođe »žurno u planinski kraj« (Luk 1, 39) da pozdravi rođakinju Elizabetu, kod koje će ostati »oko tri mjeseci« (Luk 1, 56).

Kako je Josip za vazam išao u Jeruzalem, nije nimalo nevjerojatno da je pošao tamo i za slijedeću »hodočasničku svetkovinu pedesetnice« i tu prigodu iskoristio da se zaleti u planinu, k svojoj ženi, da čestita veselje njezinim rođacima i nju uzme sa sobom u Nazaret. Ja zamišljam, kako su se u Zakarijinoj kući veselili dolasku Marijina čovjeka u pohode.

Ali Josip je imao tu doživjeti najtežu kušnju u svom životu. Njegova supruga očito je bila u blagoslovljenom stanju. To je svak mogao vidjeti i tome se nitko nije čudio. Ali začudio se Josip, začudio i smutio. On je znao da svog zavjeta nije prekršio, a još je sigurniji bio za Mariju nego i za samog sebe, da ga ni ona nije prekršila. Što sada?

Treba li da je optuži, kako je zakon dopuštao? Ali mu to nije dopuštala savjest, jer je bio čovjek pravednik. Da je javno osramoti? Ali to mu nije dopuštala njegova tankoćutnost; da je potajno napusti, ali što će biti s njom?... I Josip nije znao izlaska. A Marija je vidjela njegovu borbu, znala je, što se događa u njegovu zlatnom srcu, boljelo ju je to, ali ona je — šutjela... I molila se svome Čedu što ga je nosila pod srcem, da on pomogne. I gle! One noći ugleda Josip u snu Anđela, koji mu otkri veliko čudo i naredi: — Josipe, nemoj se bojati uzeti sa sobom svoju ženu Mariju... I kad se Josip probudi od sna, izvrši što mu je naređeno i uze sa sobom svoju ženu (v. Mat 1, 19—24). To je bio najsretniji dan njegova života! A sretna je bila i Marija i »povrati se u svoju kuću« (Lk 1, 56), sa svojim čovjekom.

Što je dalje bilo, kazuju nam Matej i Luka: Josip je najpredanije preuzeo sve dužnosti oca prema Sinu Marijinu, a Isus i Marija priznavali su mu sva očinska prava; svi su ga u Nazaretu nazivali »Ocem Isusovim«, a Isusa »Sinom Josipovim«. Sreća!!

3. Kako smo vidjeli, sv. Josip je bio u vrlo bliskom odnosu ne samo prema Mariji, kojoj je zakoniti suprug, nego i prema božanskom Spasitelju. Odvajkada se bogoslovci pitaju, kojim bi se imenom najzgodnije mogao izraziti taj osobiti odnos, koji postoji jedino između njega i Isusa. Pred više godina je isusovac Josip Müller, sveuč. profesor u Innsbrucku, napisao osobito sadržajno djelo: Sveti Josip, koji imamo i na hrvatskom jeziku u priredbi Mons. Dr Bakšića (Z., 1939). Tu je on kao »središnje pitanje čitavog raspravljanja« uzeo »očinstvo sv. Josipa« (str. 29 hrv. prir.). On potanje razglaba i opravdanost raznih naziva kojima je označeno to očinstvo: hranitelj, adoptivni otac (poočim), zakonski otac, mnivani otac (nek mi je ovdje dopušteno spomenuti da je taj hrv. pridjev zastario, a mislim da su štamparske omaške, kad se na desetak mjesta upotrebljava oblik »djevica« mjesto ispravnoga djevac, kako je na str. 37; omaška je i na str. 50: osamgodišnji mjesto: dvanaestogodišnji dječak — ženid-

beni otac, bračni i djevičanski otac, djevičanski otac. Ni jedan od tih naziva nije bez prigovora, ali pisac kao da najvoli ovaj posljednji (str. 33).

I prof. O. Stano, u svom već spomenutom članku u Encicl. catt., dosta opširno govori o tim nazivima (st. 798-800). On spominje uz ostale nazive i »zakonski otac«, za koji kaže da je dosta dobro odabran (799). Ne može se naprosto reći ni: otac, jer Josip nije naravni otac Isusov. Kod naziva »djevičanski otac« spominje Stano i našega Müllera, pače kaže da ima i strelovita molitvica s tim nazivom, koju je sv. Pijo X 1906. obdario oprostom. (Danas je nema u »Enchiridion indulgentiarum«.) Njemu se čini da ni taj naziv nije bez prigovora, ako ga, na primjer, poredimo s »djevičanska Majka Isusova«. »Kao zaključak — piše on — moramo s L. Billotom reći, da u našem rječniku nema primjerena i osobita izraza za ovo jedinstveno očinstvo sv. Josipa. Prema tome moći ćemo upotrebiti jedan ili drugi između mnogih koje nam je ostavila tradicija ili kršćanska pobožnost« (800). Ne smijemo zaboraviti pri tome, da je Josipovo očinstvo svrhunaravnog reda i da je jedino on, između svih Božjih svetaca, bio njime odlikovan!

O blago tebi, sv. Oče Josipe, koji si Isusu bio tako bliz po službi i po ljubavi, da naš siromašni jezik nije sposoban iznaći riječ kojom bi se ma i izdaleka mogla označiti veza koja vas je vezivala i koja vas veže! Daj da to sve bolje shvatimo i tebe sve više štujemo.

F. S. PETROV

NOVI CRKVENI HIMNI

SVETI JOSIP RADNIK

JUTRENJA

Radniče vrijedni, Josipe oj sveti,
Nazaret tvoju tihu krije sreću,
Radosne duše tebe noću, evo,
Slavimo pjesmom.

Kraljevsku lozu, oskudicu, bijedu,
Jednako cijeniš i u šutnji snosiš,
Napornim radom svojih ruku hraniš
Osobe svete.